

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਟ

ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.

ਬਖਸ਼ੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ,

9 ਅਪ੍ਰੈਲ**1952 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਟ ਨੰ. 21**

1932 ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ I (ਜਿਵੇਂ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ)—ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧ —ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਅਤੇ 22— ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਤਰਕਸੰਗਤਤਾ—ਟੈਸਟ—ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਾਂ ਦੇਸ਼-ਨਿਕਾਲਾ, ਭਾਵੇਂ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 19 (i), ਧਾਰਾਵਾਂ (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।, ਅਤੇ ਉਸ ਆਰਟੀਕਲ ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੱਗੇ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ * ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22 (i) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਲੰਘਣਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀ ਉਪਾਅ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ * ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਰੋਕਣਾ ਹੈ; ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿੱਤ ਇਸਦਾ ਉਚਿਤਤਾ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਛੜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਜੀ. ਰੋਅ (1), ਸੁਪਰੀਮ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ 1952 ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।ਕੇਸ ਨੰਬਰ 90, ਸੁਪਰੀਮ ਸੀ.ਬੀ.ਐਨ.

ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 221 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਟੀਹੋਨ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ।

ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਬਨਾਮ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ- ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਪੈਡਿੰਗ ਰਾਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੋਰ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਫਰੰਟ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਤੇ. ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ

ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੀਆਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਚਡੀ ਹਾਰਡੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ.

ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ, 1932 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਖਸ਼ੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 10 ਨਵੰਬਰ 1937 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਅਤੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ, 1912 ਦੀ ਧਾਰਾ 7. 21 ਮਾਰਚ 1952 ਨੂੰ, ਰਾਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਹ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗਾ। . ਰਾਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। 22 ਮਾਰਚ 1952 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਗਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 22 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ 'ਗੁੰਡਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ, ਬਦਮਾਸ਼, ਬਦਮਾਸ਼ ਜਾਂ ਬਦਮਾਸ਼" ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ

ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰੰਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ

* ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਾਰੰਟ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਰੰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5(1) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ, ਇੱਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ

ਜੱਜ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

“(2) ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ■ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ। . ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੱਥ ਅਤੇ

ਹਾਲਾਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ। ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਣਗੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਬਿਆਨ ਉਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਭਿਯੰਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ ਧਾਰਾ:

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ-

- (a) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਕੇਸ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ;
- (b) ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਸਵਾਲ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (c) ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ/*

ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ (4) ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (5) ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਵਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਖੁਦ ਹੈ। ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ, ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦੇਣਗੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ

ਬਖਸ਼ੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਪੱਖੀ- ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦਿੱਲੀ! ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ

ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਛੱਡਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰੂਟ ਜਾਂ ਰੂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਲੀ,

ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6(1) ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7, 9 ਅਤੇ 10 ਜੁਰਮਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਜੰਗੀ ਵਾਰੰਟ ਹੈ। ਰਾਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ 1952 ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਵਸਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਪਿਊਡ ਐਕਟ ਇਸ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (d) ਅਤੇ (e) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ^ aw i n ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਹ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ- ਬਖਸ਼ੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ . ਕਬੀਲਾ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। " ਝੂਠ . ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਵਾਜਬ ਹਨ।

ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਜੀ. ਰੋਅ (1) ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੋਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ-

“ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਾ. ਖਰੇ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿਚ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ 'ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ' ਵਾਕੰਸ਼ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ (ਦੂਜੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ) ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੋਨੋਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ -ਜੇ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ; ਇਹ

ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ; • ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਢੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਾਜਬਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਮੂਰਤ ਮਿਆਰ, ਜਾਂ ਆਮ, ਪੈਟਰਨ, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ

(1) **1951 ਦਾ ਕੇਸ ਨੰ. 90।**

(2) **1950 SCR 519.**

ਉਲੰਘਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼, ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੀ ਲੋੜ, ਥੋਪਣ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਸਭ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ . ਅਜਿਹੇ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਦੀ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੋਚਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। "

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਕੇਸ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ, ਨਾ ਹੀ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ-

"22. (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। . "

ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਦੀ ਧਾਰਾ (3), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (1) ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ (3) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ *ਗੋਪਲਰਿਸ ਕੇਸ* (1) ਇਹ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ 249 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰੀਵੈਟਿਵ ਡਿਟੈਸ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਜੋਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 9 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਆਈਟਮ 3 ਅਤੇ ਆਈਟਮ 3। ਸ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਰੀਅਲਮ ਕੌਨ ਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1914 ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 14(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਬ੍ਰੇਕ 'ਤੇ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ; ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਸੀ। 'ਪ੍ਰੀ-ਵੈਟਿਵ' ਸ਼ਬਦ - 'ਦੰਡਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਉਲਟ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੇਕਸ ਬਨਾਮ ਹਾਲੀਡੇ (2) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਫਿਨਲੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ , ਇਹ ਸਜ਼ਾਤਮਕ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹੈ- • ਪੱਕਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

* * * * *

ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

- (1) **1950 SCR 88.**
- (2) **1917 AC 260 'ਤੇ ਪੀ. 269.**

ਹਰੇਕ ਆਦਮੀ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 21 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। , ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ * * * "

ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀ ਉਪਾਅ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ; ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਉਚਿਤਤਾ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਤਰਕ ਯੋਗ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਲਈ ਉੱਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (3)।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 22(1) ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੋਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ "ਬਚਾਅ ਕਰਨ" ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਹਾਰਡੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਬਚਾਅ" ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕੋ-ਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ, ਮਿਸਟਰ ਹਾਰਡੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਧੋਖਾ ਹੈ

ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਖਸ਼ੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਰਤਦਾ ਹੈ- ਸਿੰਘ

^ ਅਕਸਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ^ ^ _

“

ਮੈਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਡ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ C.1 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਅਨੁਕੂਲਤਾ

ਆਰਟੀਕਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

\ 22(1)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ^ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਮਿਆਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇੱਕ ਇਮਪਿਊਡ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾਅ ਸਥਾਨ ਲੱਭਦੇ ਹਨ. 1 ਵੇਖੋ, ਬੇਸ਼ਕ,

* ਉਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ VIII ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ, ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ

* ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਦਮਾਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਗੁੰਡਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ VIII ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੁਲਾਏ ਗਏ x ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਗਟਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ-

> *sive*. ਮੇਰੇ ਤਜਰਬੇ ਵਿੱਚ *ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ* ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੀ ਝਿਜਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, *ਗੁੰਡਿਆਂ* ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ► ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਬਖਸ਼ੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕੇਸਾਂ ਜਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

^ ਦਾ ਰਾਜ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਲਈ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪੱਖੀ - 'ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ (5) °ਫ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ' ਅਪਵਿੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ. ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਐਕਟ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਜੋ ਕਿ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ, ਅਰਥਾਤ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਾਂ ਹੈ। .

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਗੁੰਡਾ ਐਕਟ, 1932, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 19(1) ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। d) ਅਤੇ (e), ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਬਣਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਰਾਵੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮੁਚੱਲਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਣਗਹਿਲੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਾਂਗਾ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ